

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 59 0 Ps 017767 15 Rev
Banjaluka, 06.4.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Darka Osmića kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Rose Obradović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Opština Z., koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika u Bijeljini, protiv tuženog VMV-I. DOO Z., ..., koga zastupa punomoćnik O.J., advokat iz Z., radi isplate, vrijednost predmeta spora: 73.972,80 KM, odlučujući o reviziji tuženog, protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 59 0 Ps 017767 15 Pž od 27.7.2015. godine na sjednici održanoj 06.4.2016. godine donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Presudom Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj: 59 0 Ps 017767 14 Ps 2 od 02.4.2015. godine odbijen je zahtjev tužitelja da se obaveže tuženi da mu na ime dospjelih neisplaćenih mjesečnih rata po Ugovoru broj: 02-478-3/04 od 23.2.2004. godine isplati ukupan iznos od 73.972,80 KM, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom, za vrijeme i na iznose, bliže navedene u izreci prvostepene presude. Obavezan je tužitelj da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.688,80 KM.

Presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 59 0 Ps 017767 15 Gž od 27.7.2015. godine žalba tužitelja je usvojena i prvostepena presuda preinačena tako da je u cjelini udovoljeno tužbenom zahtjevu i obavezan tuženi da naknadi troškove parničnog postupka tužitelju u iznosu od 2.100,00 KM te odbijen zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Blagovremenom revizijom tuženi pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se osporena presuda preinači tako da se odbije žalba tužitelja i potvrdi prvostepena presuda ili da se drugostepena presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno odlučivanje.

Tužitelj nije odgovorio na reviziju.

Revizija nije osnovana.

U ovom sporu tužitelj je zatražio da se obaveže tuženi da mu isplati ukupan iznos od 73.972,80 KM koji se odnosi na isplatu rente, naknadu za uređenje gradskog-

građevinskog zemljišta i naknade za administrativnu i komunalnu taksu, sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima spora.

Tuženi se branio prigovorom apsolutne nenadležnosti suda da rješava u ovom postupku i prigovorom zastarjelosti predmetnog potraživanja.

Tokom postupka koji je prethodio donošenju nižestepenih presuda pokazalo se nespornim da je nadležni organ tužitelja, rješenjem broj: 04-361-210/03 od 23.2.2004. godine, odobrio tuženom, da može izgraditi stambeno-poslovni objekat D. „Lamela C“ na građevinskoj parceli označenoj kao k.č. br. 1359/3, upisanoj u P.L. br. 2011 K.O. Z.. Tim rješenjem su određene dužnosti tuženog, između ostalih, da je na račun budžeta opštine Zvornik dužan uplatiti iznos od 54.602,10 KM na ime rente. Ugovorom zaključenim između parničnih stranaka istog dana, određen je način plaćanja predmetne rente kao i naknade za uređenje gradskog građevinskog zemljišta u iznosu od 16.185,62 KM, te administrativne i komunalne takse za pripremu urbanističke dokumentacije u iznosu od 3.195,11 KM. Ove naknade (ukupan iznos od 73.972,73 KM) trebale su biti plaćene u 12 mjesečnih rata, zaključno sa 30.5.2005. godine. Nije sporno da tuženi nije platio ni jednu ratu, slijedom čega je tužitelj tužbom od 02.12.2009. godine pokrenuo ovaj spor.

Prvostepeni sud je odbio prigovor apsolutne nenadležnosti suda nalazeći da se radi o sporu između dva pravna lica u rješavanju međusobnih odnosa – prava i obaveza nastalih obavljanjem njihove djelatnosti, te da se o tom pitanju, povodom konkretne pravne stvari, već izjasno Vrhovni sud u svojoj odluci broj: 83 0 P 018525 14 R od 23.01.2014. godine, ali je odbio tužbeni zahtjev, jer je ocjenio da je osnovan istaknuti prigovor zastarjelosti, budući da se radi o plaćanju naknada za koje smatra da imaju „karakter naknade za zakup“ u kojem slučaju potraživanje zastarjeva za vrijeme od tri godine. Prvostepeni sud je očigledno imao u vidu odredbu člana 375. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85 i 57/89, te "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 – u daljem tekstu: ZOO) iako se na nju nije pozvao.

Rješavajući o žalbi tužitelja drugostepeni sud zauzima drugačiji stav u pogledu istaknutog prigovora zastarjelosti potraživanja. Nalazi da se ne radi o potraživanju koje ima karakter zakupnine i povremenog potraživanja, nego da je obaveza tuženog (da plati rentu u iznosu od 54.602,10 KM) utvrđena odlukom nadležnog upravnog organa, a način realizacije te obaveze, kao i naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta u iznosu od 16.181,62 KM i naknada za administrativnu i komunalnu taksu u iznosu od 3.185,11 KM, da je određena ugovorom koji su parnične stranke zaključile 23.02.2004. godine, pa da se zato, shodno odredbi člana 379. stav 1. ZOO (koja govori o zastarjelosti potraživanja utvrđenih pravosnažnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog organa) ima računati desetogodišnji rok zastarjelosti, tim prije što tuženi nije ispunio obaveze preuzete i zaključenim ugovorom za čiju realizaciju vrijedi opšti, takođe desetogodišnji rok zastarjelosti iz člana 371. ZOO budući da zakonom za ovu vrstu ugovora nije propisan neki kraći rok, a osim toga da je tužitelj u cilju naplate spornog potraživanja najprije pokrenuo postupak izvršenja, dana 21.8.2007. godine, na osnovu rješenja nadležnog upravnog organa broj: 04-361-210/03 od 23.2.2004. godine, koji je obustavljen rješenjem Okružnog suda u Bijeljini broj: 012-0-Pž-09-000019 od 23.9.2009. godine, nakon čega je tužitelj, u roku od tri mjeseca podnio tužbu kojom je pokrenuo ovaj spor, slijedom čega, imajući u vidu odredbu člana 390. stav 1. ZOO, nije došlo do zastare

potraživanja. Zato usvaja žalbu tužitelja, preinačava prvostepenu presudu i usvaja tužbeni zahtjev temeljem odredbe člana 262. stav 1. i člana 277. stav 1. ZOO, jer visina potraživanja u toku postupka nije bila sporna.

Revizionim navodima tuženi ističe da se plaćanje rente može poistovjetiti sa obavezom plaćanja zakupnine, pa da je trebalo primjeniti trogodišnji rok zastarjelosti potraživanja; da se radi o obligacionom odnosu između pravnih lica pa da je i po tom osnovu trebalo uzeti u obzir trogodišnji rok zastare iz odredbe člana 374. stav 1. ZOO; da potraživanje i nije osnovano jer je nezakonito, navedenim rješenjem upravnog organa, obavezan na plaćanje rente, budući da je on vlasnik zemljišta na kojem je gradio, te da nema mjesta primjeni ni odredbe člana 390. stav 1. ZOO, jer je rješenjem kojim je obustavljen izvršni postupak, riješeno o suštini pravnog odnosa koji je predmet i ove parnice.

Navodi revizije nisu mogli ishoditi drugačiju odluku u ovoj pravnoj stvari.

Nije pogriješio drugostepeni sud kada je ocjenio da sporna potraživanja nemaju karakter plaćanja zakupnine, kako ispravno obrazlaže drugostepeni sud. Ta potraživanja nisu zasnovana na ugovoru o zakupu, niti kakvom drugom sličnom pravnom poslu koji bi na to upućivao. Ona su utemeljena na odluci upravnog organa donesnoj na osnovu odredaba Zakona o uređenju prostora i Zakona o opštem upravnom postupku.

Nisu od uticaja na rješenje ovoga spora navodi revidenta (u kojima se revizija u dobrom dijelu iscrpljuje) kojima objašnjava nezakonitost rješenja broj: 04-361-210/03 od 23.2.2004. godine, donesenog u upravnom postupku, kojim je tuženi obavezan na plaćanje rente. Ove navode je mogao isticati u upravnom postupku – žalbi protiv tog rješenja, a nakon toga u upravnom sporu. Kada nije pokretao i vodio ove postupke, s pravom su nižestepeni sudovi navedeno rješenje, kao konačno i pravosnažno, uzeli u činjenični osnov na kojem su temeljili svoje odluke. Prednje rezonovanje upravo potvrđuje i odluka Vrhovnog suda Republike Srpske broj: 12 0 U 002933 12 Uvp od 03.4.2015. godine (na koju se poziva revident) koja je donesena u upravnom sporu proizašlom iz upravnog postupka u kojem je takođe odlučivano o plaćanju rente za neko drugo zemljište.

Zbog navedenog ne stoji ni revizionarna tvrdnja tuženog da je ništav ugovor o odloženom plaćanju obaveza (zaključen 23.02.2004. godine), jer da je njime regulisan način plaćanja obaveze utvrđene navodno nezakonitim rješenjem od 23.02.2004. godine donesenim u upravnom postupku. Naime, naprijed je objašnjeno da se ispravnost i zakonitost tog rješenja ne može preispitivati u parničnom postupku.

Tim ugovorom su se parnične stranke sporazumjele o odloženom plaćanju obaveza koje tuženi ima prema budžetu opštine Zvornik. Nije to ugovor o prometu roba i usluga iz člana 374. stav 1. ZOO, pa se, suprotno tvrdnji revidenta, kod računanja roka zastarjelosti nije mogao uzeti u obzir trogodišnji rok, propisan ovom zakonskom odredbom.

Rješenjem Okružnog suda u Bijeljini broj: 012-0-Pž-09-000019 od 23.9.2009. godine obustavljen je postupak izvršenja koji je pokrenuo tužitelj protiv tuženog radi namirenja novčanog iznosa (koji je predmet i ovog spora) uz obrazloženje da rješenje iz upravnog postupka kojim je utvrđena obaveza tuženog na plaćanje rente, a ni zaključeni

ugovor o odloženom plaćanju, nemaju svojstvo izvršne isprave, te da se „eventualni spor rješava u parnici“. Dakle, postupak je obustavljen iz razloga koji se ne tiče suštine stvari, pa drugostepeni sud nije pogriješio kada je odbijanje izjavljenog prigovarao zastarjelosti potraživanja zasnovao i na odredbi člana 390. stav 1. ZOO.

Obaveza je suda da obrazloži svoju odluku, a obrazloženje mora da zadovoljava standarde prava na pravično suđenje. Međutim, ova obaveza ne može biti shvaćena kao obaveza da se u presudi iznesu svi detalji i daju odgovori na sva postavljena pitanja, pogotovo ne na ona koja su očigledno neosnovana. Drugostepeni sud je svoju odluku zasnovao na činjenicama koje je utvrdio prvostepeni sud i na njih pravilno primjenio odredbe materijalnog prava, te je obrazložio detaljnim, jasnim i razumljivim razlozima, slijedom čega ne stoje ni navodi o pogrešnoj primjeni odredbe člana 191. Zakona o parničnom postupku (“Službeni glasnik RS” br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP),

Proizlazi iz izloženog, da je drugostepeni sud na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje pravilno primjenio materijalno pravo, pa kako nisu počinjene ni povrede parničnog postupka na koje ukazuje revident, ni one na koje se pazi po službenoj dužnosti, reviziju je valjalo odbiti primjenom odredbe člana 248. ZPP

Predsjednik vijeća
Darko Osmić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić